

Eene liefde in het Zuiden

Fiore della Neve

bron

Fiore della Neve, *Eene liefde in het Zuiden*. H. Pijttersen Tz., Sneek 1881

Zie voor verantwoording: http://www.dbnl.org/tekst/fior001eene01_01/colofon.htm

© 2005 dbnl

I.

Suist hier Erinn'rings harp door 't ruischend loover
 En fluistert over,
 Wat ze eenmaal opving en slechts half vergat?
 Of paart slechts Fantazie aan 't luitgetoover
 Haar beeldenschat
 En zingt, wat nimmer stoff'lijk leven had?

Trof de eigen klank der murm'lende gitaren,
 Aan Ebro's baren
 Door Spaansche hand gestreeld, des zangers oor?
 Of drong slechts in zijn droomen 't lied der snaren
 En 't zang'rig koor,
 Op geestenwiek gevaren, tot hem door?

Mocht zelf Rosaura's lip, de zachtfluweelen,
 Zijn wangen streelen,
 Hem kozend zeggen, wat bemind zijn is?
 Of rees, als op den nevel stralen spelen,
 Haar beeldtenis,
 Het kind van Fancy's reine ontvangenis?

Is 't niet om 't even? Wat is waar, wat droomen?
 Aan Lethe's zoomen
 Staan Portia en Niobe bijeen; -
 Symbool is al wat aardsch is; snel gekomen
 Week 't ras daarheen;
 Voor de eeuwigheid bloeit de gedachte alleen.

II.

't Is siëste, en van hier, waar Valencia rust,
 Een sluim'rende roos in haar kussens van groen,
 Tot daar, waar Lisbôa, door golven gekust,
 Zich neêrvleit in schaduw van 't myrtenplantsoen;

Van ginds, waar aan Malaga's druivenrijk strand,
 De zonne bedwelmenden nectar bereidt,
 Tot waar ze, in het zout van Asturie's zand,
 Zich spiegelt in 't meer door haar zelve gespreid,

Is 't alles in sluim'ring, is 't alles in rust; -
 Geen koopvrouw die waakt bij 't verleidelijk ooft,
 Geen beed'laar die dreigt, op realen belust,
 Geen aguador die u frisch water belooft.

De roover die 's avonds, met dolk of pistool,
 U 't leven zal vragen of geld tot rantsoen,
 Slaapt nu in de grot waar zijn bende in verschool,
 Op straatweg noch markt is thans voordeel te doen.

De kerk, waar des morgens een knielende schaar
 Haar ave's kwam preev'len bij 't klinken der schel,
 Staat eenzaam en stil als een graftombe daar,
 En de orgeltoon zwijgt ín de leêge kapel.

't Is alles in stilte, 't is alles in rust;
 De vroolijke straat ligt nu doodsch en verstomd,
 't Is of de fontein haar in sluimering sust,
 De klok van den toren haar wiegelied bromt.

 Ik was er als vreemd'ling en 'k dwaalde daar rond,
 Door de eenzame straten naar de effene zee,
 Ik zocht er het leven dat 'k binnen niet vond,
 Maar alles was stilte langs kaden en ree.

Alleen, door den golfslag gewiegd en gesust,
 Bewogen door roeiers, gestuurd door hun lied,
 Dreef langzaam een boot naar de groenende kust,
 Alleen door mijn achtlooze blikken bespied

Bij 't roer was een tent, waar, in kussens geleund,
 Een drietal senora's de frischheid genoot;

De jongste der drie, op de roerpen gesteund,
Scheen vorst'lijk als Dido die Tyrus ontvlood.

Haar donkere lokken, gestreeld door den wind,
Omlijstten al golvend haar edel gelaat,
Een roos, door het zonlicht met purper getint,
Viel neer langs den boezem van 't luchtig gewaad.

Al mijmerend dwaalde haar blik naar den kant,
Waar 'k turende bleef met bewonderend oog;
Zij bloosde, - was 't waarheid, dat in hare hand,
Om mij zich die waaier thans sneller bewoog?

O lief'lijke teek'ning op goudenen grond,
Op 't glinsterend zeevlak de kleurige boot;
Niet vaak was een wand'laar, die peinzend daar stond,
Tot zulke genieting der ziele genood.

Het roeien hield op met een krachtigen stoot,
Men legde aan de kade het vaartuigje vast,
Men stapte er aan land, en de wieg'lende boot
Werd langzaam verlicht van den lief'lijken last.

Ook zij stapt aan land, en terwijl zij 't betreedt, -
Was 't noodlot of toeval, haar wank'lende voet? -
Zij stort naast het vaartuig,... een worstling, een kreet...
Ik zie haar verzinken... en 'k werp me in den vloed...

III.

Gered!... 'k Heb haar gered!...
 En geen engel des hemels is zalig als ik,
 Ook al ware mijn ziel ter belooning gezet,
 Voor dezen oogenblik.

Haar boezem klopt... zij leeft!
 Schoon haar oog nog niet opgaat voor 't daglicht in 't rond
 Schoon geen blosje haar wang nog verlevendigd heeft,
 Toch trilt haar bleeke mond.

Mijn God!..., wat is zij schoon...
 Als een marm'ren Madonna is 't bleeke gelaat,
 Als een heiligenbeeld op welks sneeuw witte koon
 'Aanbid!' geschreven staat....

IV.

Rosaura is haar naam.... een schoone naam...
 Zacht als 't gemurmel van den avondwind,
 Als hij de snaren streelt in 't gouden raam
 Der harp van Aeolus,... een schoone naam...

Zacht als 't gezang der nixe die bemint,
 Of 't lokkend lied der nimf in 't donker woud,
 Die zoete toonen speelt voor 't arg'loos kind,
 Tot 't in haar armen wis verderven vindt.

Wat wil dit beeld?... Een voorgevoel van kwaad
 Beklemt mij 't hart,... Geldt *mij* het lokkend lied?
 Ben ik de knaap die zich verstrikken laat,
 En 't droombeeld volgt dat eenmaal hem verraadt?
 Maar neen... een luchtig beeld... 'k bemin haar niet,
 De vluchtige indruk van een enkel uur,
 Een droom, die, nauw ontstaan, voor andren vliedt,
 Die met den nacht verrijst, en met den dag verschiet.

En zoo 'k haar minde?... Is zij niet schoon, niet rein?
 Nooit heeft mijn blik op eed'ler vorm gerust;
 Haar schitt'rend oog.... O 't moet een wellust zijn,
 De ziel te spieg'len in dat kristallijn,
 Der liefde zaligheid, der liefde lust,
 Den hemel in te drinken uit dien blik,
 Zich te bedwelmen door haar stem gesust,
 Te sterven door haar mond gekust....

Vermeet'le dwaas!... Een blik van dankbaarheid,
 Een lach, dien men als loon u schuldig was,
 Heeft reeds uw hart met ijd'le hoop geveid,
 U op der liefde kronk'lend spoor geleid....

't Gevoel van dankbaarheid vervliegt zoo ras,
 En, blijft het al, het wekt geen liefde toch;
 't Is vluchtig als het beeld op 't ontrouw glas,
 Uw liefde is dwaasheid, uw vertrouwen zelfbedrog.

Waarheen? Geslingerd tusschen hoop en vrees,
 Verkies ik twijfel boven zekerheid....
 Is 't dankbaarheid of liefde die ik lees,
 In 't vluchtig rood dat op haar wangen rees?
 Geef, Hemel, dat 't geen droom zij die mij vleit,
 Het zou te wreed zijn, zoo het logen waar,
 Want bitterder werd nooit een traan geschreid,
 Dan van hem die beminde en werd misleid.

V.

Daarboven is 't feest!... Door de zijden gordijn,
 Werpt lichter en kroon haar verblindenden schijn,
 En schetst voor het oog van den wand'laar daar buiten,
 Beweeg'lijke beelden op de effene ruiten.

Daarboven verkaatst zich in 't spieg'lend kristal
 De geurige pracht van het luisterrijk bal.
 Verguldsel en bronzen, en beelden en vazen,
 Een sprookje uit het Oosten om 't West te verbazen.

Betoo'rende vrouwen in luchtige kant,
 En mannen, aanzienlijk door titel en stand,
 Doorwandelen langzaam de marmeren zalen
 Waar rijkdom en schoonheid om 't schitterendst pralen.

De wieg'lende walsen bevloug'len den voet,
 En tinten de wangen met hoogeren gloed,
 Een vriend'lijke glimlach schijnt gratie en leven
 Aan ieders gebaren en woorden te geven.

O, is het niet schoon? Maar gij ziet niet de slang,
 Die loert in de plooi van 't fluweelen behang;
 Gij speurt niet het gif in de vriend'lijke woorden,
 Die 't oor u verrukten en 't hart u bekoorden.

Die wereld, zij huichelt in handdruk en lach,
 Zij tooit zich voor 't kaarslicht, en schuilt voor den dag,
 Zij zint en bedenkt onder 't huppelend zwieren
 Een list om haar lusten den teugel te vieren.

Voor hem die ze kent en de maskers doorziet,
 Is dat grijnzen het lachen der vroolijkheid niet;
 Maar de pijnlijke trek door gewoonte en belang
 Gegrift in het rood der geschilderde wang.

Ik walg van die feesten; wat zijn ze voor mij,
 Gehuichelde vriendschap en listig gevele?
 Ben ik van de dwazen, die beed'len en kuipen?
 Ben ik van de lagen, die vleien en kruipen?

Bekoort mij een glimlach, door valsheid gewrocht?
 Vereert mij een handdruk, door laagheid gekocht?
 Vermaakt mij 't gebeuzel, waar harten niet spreken,
 Verlang ik een gunst, die ik huich'lend moet smeeken?

Ik walg van de vrouwen, die wenken en lonken
 Om duur te verkoopen, wat lang is verschonken;
 'k Veracht ze, de mannen met buigende lenden,
 Die voor een belooning hun eerewoord schenden.

Men speelt hier, en zet op de wiss'lende kaart
 Den bruidschat, voor dochter of zuster bewaard;
 Uit baatzucht verbindt men, en koppelt voor 't leven,
 Wat nimmer een eed'le verbindt'nis kan geven.

Men veilt hier een maagd, als op Smyrna's bazaar,
 - In prijs en condities bedriegt men elkaar!
 Men koopt er gewetens voor titels en orden,
 En vaak is de koper bedrogen geworden!

En toch ging 'k er heen, naar de feest'lijke zaal,
 En 'k groette er de gastvrouw met hoff'lijke taal,
 Schoon 'k wist dat mijn ambt en mijn titel alleen,
 Haar hadden genoopt om mij nader te trêen.

Toen ging ik, en zocht op de spieg'lende baan,
 De liefste, om wier wil ik hierheen was gegaan,
 En 'k zag haar daar, schitt'rend van gratie en leven.
 Door sierlijke minnaars bewond'rend omgeven.

Ja, schoon was mijn liefste; geen schouder zoo blank;
 Geen hals zoo bevallig, geen taille zoo slank;
 Geen wenkbrauw zoo donker, geen blosje zoo gloeiend,
 Geen kleeding zoo smaakvol, geen glimlach zoo boeiend.

Mijn liefste! - zou ze ooit mijne liefste wel zijn,
 Die heerlijke vrouw in het slepend satijn,
 Zoo trotsch en zoo lief'lijk, zoo fier bovenal,
 De schoonste der schoonen, vorstinne van 't bal?

Ik naderde haar, en de blik van haar oog,
 De dankbare lach die haar lippen bewoog,
 Toen ze argeloos blozend mij koos tot geleider,
 Deed menig mijn vijand zijn, elk mijn benijder.

VI.

De nacht was zoel en geurig,
En toch zoo rein en frisch,
Als slechts de nacht in 't Zuiden,
De nacht in Spanjen is.

De maan goot held're stralen,
Langs bloembed, bosch en vliet,
Een meer van zilver dekte
De heuv'len in 't verschiet.

De zefir lispte fluist'rend
Door 't loover zijn refrein,
De zoete geuren mengend
Van rozen en jasmijn.

Slechts in de verte klonk er
Een toon, weemoedig zacht,
Valencia's kathedrale
Sloeg 't uur van middernacht.

De gansche schepping trilde
Van weemoed en genot,
Een toon van heil'gen eerbied
Steeg dankend op tot God.

't Was of een lofgemurmel
Op d'adem van den nacht,
Een zang van duizend stemmen,
Dien zucht ten hemel bracht.

't Was of de duizend sterren
Die flonkerden omhoog,
Hun vlammenkruinen bogen
En knielden voor zijn oog.

Die stem der schepping om ons
Sprak ook tot ons gemoed,
En wekte in ons een weerklank
Zoo wonderschoon en zoet;

Zij leunde op mijnen schouder
Haar hand rustte in de mijn',
En 'k sprak tot haar: 'Rosaura,
Wilt gij de mijne zijn?'

VII.

De sterren hoorden 't antwoord,
De zefir droeg het voort,
Door 't rits'len van de blaren
werd zacht haar 'ja' gehoord,
De bloemen geurden stiller
en lispten om ons heen,
Het moskleed straalde zilver
waar vriend'lijk 't maanlicht scheen.

Maar als een somber teeken
een voorgevoel van leed,
Klonk in het huiv'rend loover
tot driewerf toe een kreet;
De sombre toon des nachtuils,
de vogel van den rouw,
Stemde als een dreigend *omen*
met d' eed van liefde en trouw.

In 't floers van zwarte wolken
dat voor het maanlicht rees,
Scheen 't of het noodlot wenkte
en op de toekomst wees;
En de aak'lig koele nachtwind
die door 't geboomte streek,
Scheen wel een rij van geesten
die naar hun graven week.

't Was donker, en zij beefde,
 en, schoon zij 't zwijgen dorst,
 Een voorgevoel van onheil
 bekleemde ook hare borst;
 Zij greep mijn arm, en haastte,
 of de eenzaamheid haar woog,
 Tot waar een warmer lichtglans
 weer gloeide voor ons oog.

VIII.

Gelukk'ge tijd! wie ze eenmaal nog genoot,
 De schoone dagen die ik toen doorleefde!
 't Zij ons de dag in stil gepeins ontvlood,
 Wijl liefde om ons haar rozenluier weefde,
 't Zij ons natuur haar reinste gaven bood,
 En met ons naar genot en wellust streefde, -
 Nooit scheen mij de aard zoo schoon een lustwarand,
 Als in dien tijd Valencia's rotsig strand.

Des morgens, eer de zon ten middag steeg,
 Wist zij op 't vurig ros het huis te ontvluchten,
 Tot waar de acacia haar bloesems neeg,
 En 't lomm'rig groen geen spiedend oog deed duchten;

Daar sprak ons hart wat 't voor de wereld zweeg,
Terwijl de zefirs door de takken zuchtten,...
Daar droomden wij van liefde en zaligheid,
Op 't geurig mos, ons door natuur gespreid.

Als 't avond werd, en haar de wereld riep
Ten spel en dans, of vroolijk spelevaren,
Verzelde ik haar op 't spattend blauwe diep,
Schoon 'k ons geheim in 't harte moest bewaren;
De heerlijke idealen die 'k mij schiep
Bij 't roeierslied en 't murm'len der gitaren!
Terwijl de zon in purp'ren stralengloed
Te kampen scheen met 't vuur van mijn gemoed.

En als, vermoeid, de schepper van den dag
Ter rust ging achter gouden wolkenbanken,
Dan zocht ik 't venster waar de liefste lag,
En 'k zong mijn liefde in fluist'rend zoete klanken;
En als 'k van ver haar witte schaduw zag,
Die mij begroette, omlijst door wingerdranken,
't Was mij genoeg - gelukkig en gestreeld
Zag 'k in den droom der liefste lief'lijk beeld.

IX.**Serenade.**

Slaap zacht!
 Hoor de fonteinen haar wiegelied ruischen,
 Hoor door de takken den avondwind suizen,
 Hoor hunne stem in de stilte der nacht:
 Slaap zacht!

Slaap zacht!
 Hoor in de toppen der statige boomen,
 Orgelend en trillend den nachtegaal droomen,
 Hoor hoe hij fluit in de stilte der nacht:
 Slaap zacht!

Slaap zacht!
 Hoor uw geliefde bij 't murm'len der snaren,
 't Ruischen der eiken en 't lisp'len der blâren,
 Hoor hoe hij zingt in de stilte der nacht:
 Slaap zacht!

X.

O hoor het koor, het lieflijke lied,
 Het levende lied, dat Natuur u komt zingen!
 Klonk 't al in uw eigen boezem niet,
 O hoor het koor, het lieflijke lied.
 Schoon niets in u zelve 't u nog verried
 Toch komt het geweldig zich tot u dringen,
 O hoor het koor, het lieflijke lied,
 Het levende lied, dat Natuur u komt zingen.

't Ruischt mee in de zee, in haar dof accoord,
 Het grondaccoord van de scheppingszangen.
 De wiss'lende winden dragen 't voort,
 't Ruischt mee in de zee, in haar dof accoord;
 Het wordt in de stemmen des wouds gehoord,
 Door de echo der wolken weer opgevangen.
 't Ruischt mee in de zee, in haar dof accoord,
 Het grondaccoord van de scheppingszangen.

't Klinkt heerlijker weer, meer bezield en bewust,
 In der vogelen lust, in hun zingen en minnen.
 Waar in schaduw der eiken de tortelduif kust;
 't Klinkt heerlijker weer, meer bezield en bewust,
 Waar op wieg'lende takken de nachtegaal rust,
 Zich in lied'ren verliezend om liefde te winnen.
 't Klinkt heerlijker weer, meer bezield en bewust,
 In der vogelen lust, in hun zingen en minnen.

Maar geen schoonere kroon vindt die drang der natuur,
 Dan in 't zaligend uur dat gelieven vereenigt.

Waar mijn boezem u roept, en ik luisterend tuur;
 O geen schoonere kroon vindt die drang der natuur,
 Dan die bruiloft der ziele, als de hemel in vuur
 Alle vreugde ten top voert, en droefenis lenigt.
 Geen schoonere kroon vindt die drang der natuur,
 Dan het zaligend uur dat gelieven vereenigt.

XI.

Weet gij het kleine plekje,
 Daar ginder in de verte,
 In 't midden der Huerta,
 Met geurig gras begroeid,
 Waar, aan het stille water
 De amandelboom, omslingerd
 Met kransen eppe en wingerd,
 In milden rijkdom bloeit?

Waar zeven populieren
 De slanke pluimen wieg'len,
 De blanke kruinen spieg'len
 In 't diep azuren bad;

Een lijst van korenvelden,
 Van dicht gevulde halmen,
 In lichte gulden schalmen
 Het spieg'lend meer omvat;

Daar kwamen wij te zamen
 En vleiden daar ons neder,
 En 'k zeide haar hoe teeder
 Mijn liefde haar omgaf;
 En 'k streeelde hare wangen
 En 'k kuste stil haar lokken
 En 'k streek de wilde vlokken
 Van 't witte voorhoofd af.

XII.

Schoonheid, wie zijt gij?
 Vanwaar komt gij?
 Wij allen kennen u. godin,
 Gevormd uit 't blanke schuim der zee,
 Waarin een zonnestraal zich brak
 Tot duizend kleuren.
 Wij allen knielen voor uw macht,
 En wie, verblind, uw rijk ontkent,
 Zinkt weldra sidd'rend aan uw voet,
 Aanbidt uw wond're kracht.

En toch.... welk sterveling,
Welk priester is 't gegund,
Dat hij 't mysterie leert
Van uw betoovering?

Dat hij analyseert
Hoe 't magnetisme vloeit,
Dat tintelt in uw leven,
Dat in uw stralen gloeit?

Als sneeuwkrystallen smelt gij weg
Wanneer u de ademtocht beroert
Van hem die u ontleden wil;
En, even als de waterdrup
Geen spoor, geen enk'len vleugel meer
Der wond're sterrengroepen toont,
Zoo blijft ook den ontleder slechts
Iets stoff'lijks, vormlijks in de hand,
Dat niets van 't schoon meer heeft.

En toch, hoe verschillend
Is uw openbaring;
Hoe duizende vormen
Neemt ge aan, ô godesse,
Wanneer ge u op aarde
Den sterveling toont.

Meer vormen dan Vischnou
Telt uw incarnatie;
Want Vischnou is 't goede
En schoonheid is 't toisel
Van hemel en hel.

Nu komt gij als engel,
Verheven, gebiedend,
In reine betoov'ring
Uw stralen vergietend,
Gezante der godheid,
Urania, Pallas,
Melpomene, Muze,
En laat u aanbidden
In waarheid en geest;

Dan tintelt en trilt ge
En lokt ten verderve,
En fonkelt verleidend
Als 't dartelend dwaallicht
Dat danst op de poelen
In zomerschen nacht,
En zweeft op den afgrond
In blauwige scheem'ring,
Als phosphorus glanzend,
In wiss'lende flikk'ring
In vlamme pracht.

Gij hebt ze naar uw beeld geschapen,
De honderd machtige vorstinnen
Die eenmaal hier op aard regeerden
Door 't eenig recht dat niet betwist wordt:
Door uwe gunst en uwe gave,
't Onsterflijk droit divin der schoonheid.

Wie zal ze allen noemen,
Die, uw priesteressen,
't Menschdom kwamen doemen
Tot verderf en dood?

Sinds uw oudste dochter,
Helena, de blonde,
U het brandend Troje
Tot een offer opzond,
En op 't gouden altaar
Vriend en vijand slachtte;
Heeft door alle eeuwen
Uwe macht de zwaarden
Tot den strijd doen wetten
En uw blik de handen
Weer ten bond vereend.

Uw hymne is de oudste lofzang,
De eerste poëzie;
Ter eer derzelfde macht

Rees 't bruidslied dat een koning
 Zijn Sulamite voorzong
 En Saffo's minneklacht.

Gij vormt uw stoet uit alle ware dichters;
 De gloeiende verbeelding van het Oosten,
 De sierlijk afgeronde vorm van 't Westen,
 De statige, klassieke Venushymne,
 Het heilig ave van den Christenpriester,
 De bonte zang der nieuwe romantiek, -
 't Wuift alles u zijn toonen golvend tegen,
 Een wolk van geuren, bloemen en muziek.

U vierde steeds de mensch, 't zij hij zijn Muze roemde,
 Als Laura, Beatrice, Elvire u eer bewees;
 Het zij hij u zijn maagd Maria noemde,
 En boven zijn Drievuldigheid u prees;
 Of tot verzoening menschenoffers doemde
 En voor Bhavâmi knielde in heil'ge vrees; -

Het is het godlijk-eeuwige, dat allen
 In u vereerden tot op dezen dag;
 Elk die uw' beeld in eigen boezem zag
 Liet voor zijn godheid nieuwe lied'ren schallen;
 Gelijk een drup in 't hart der bloem gevallen,
 De zon weêrspiegelt die haar tegenlacht,
 En schoon is van de schoonheid die er daalde

Uit 't beeld welks glans zij minnend wederstraalde,
 Totdat zij in den zonnegloed versmacht
 En zich verliest en opgaat in zijn pracht;

Zoo ook verliezen in verrukking zich
 De duizend zangers die u jub'lend prijzen:
 De gloed der zonne drinkt hun lofzang in,
 Doet als een geur hun ziel ten hemel rijzen:
 En zoete dood is 't hun aan 't eind der baan.
 Naar 't ideaal dat Boeddha heeft geraân,
 In 't eeuwig schoone stervend op te gaan.

XIII.

Vraag aan de golfjes, van waar ze komen,
 Rusteloos murm'lend hun eeuwigen zang,
 Liefelijk fluit'rend om lachende zoomen,
 Woelend en bruisend in machtigen drang.
 Eng'len verstaan slechts hun wondere droomen,
 Hooren de taal van hun fluisterend lied; -
 Vraag aan de golfjes, van waar ze komen,
 Vraag het mijne liefde niet.

Vraag aan de zefirs, van waar ze komen,
 Dart'lend en spelend door 't ruischende woud,
 Streelend de bloemen en rimp'lend de stroomen
 Fluis'trend in 't loover en krakend in 't hout,
 Hoor hoe ze ruischen door 't hoogste der boomen,
 Hoor hoe ze lisp'len door 't ritselend riet; -
 Vraag aan de zefirs, van waar ze komen,
 Vraag het mijne liefde niet.

Vraag aan uw droomen, van waar ze komen,
 Gulden gestalten in rozerood licht,
 Eng'len en feëen, en sylphen en gnomen,
 Lachend en grijnzend voor 't starend gezicht.
 Wie heeft hun naad'ren, hun wijken vernomen,
 Wie het geheim hunner wording bespied?...
 Vraag aan uw droomen van waar ze komen,
 Vraag het mijne liefde niet.

XIV.

Zij heeft gezegd: 'Kom in het park deez' nacht;
 Ik zal er zijn, dat 'k aan de bron u vinde.'
 Zoo sprak ze stil, alsof ze mij beminde....
 En 'k wacht.

De nacht is heerlijk, alles ruischt en trilt,
 Alsof natuur ons lokte om te genieten;
 't Is of de oranjebloesem, kwistig mild,
 Zijn geuren alle op eenmaal uit wil gieten.
 De hemel straalt in reine sterrenpracht
 Als gouden bruiloftslampen in het donker
 Zacht wiegelend met sluimerziek geflonker...
 En 'k wacht.

Het venster waar 'k eens serenades bracht
 Is donker... Wat is 't beeld van hare droomen?
 Maar neen,... als zij beminde, zou zij komen...
 En 'k wacht.

Van verre klinkt dof ruischend nog de zee,
 En de avondwind brengt met de stem der baren,
 Den zilv'ren klank der mandolinen mee;
 Hoe stemt de koorzang lief'lijk met de snaren.
 De nachtegaal verheft zijn minneklacht;
 't Is 't uur der liefde, en in 't prieel van rozen
 Hoe zoet zou 't zijn te keuv'len en te kozen...
 En 't wacht.

De bron, die zij mij noemde, murmelt zacht:
 'Het leven is een stroom, die voort blijft vlieten
 En spoedt naar 't eind, dus haast u te genieten....'
 En 'k wacht

XV.

De derde maal,... en telkens kom ik weder,
 En aan de stille bloemen vraag 'k bericht...
 Geen zuchtje zelfs, en in 't paleis geen licht;
 De slappe zonnescermen hangen neder
 En treuren langs de ledige balcon.
 Het plein is eenzaam, de ijs'ren poort gesloten.
 Een slaapdrank schijnt op alles uitgegoten.
 Geen enk'le straal dwaalt flikk'rend op het brons
 Der groote leeuwen die de poort bewaken;
 Geen licht in 't voorportaal, 't is alles grauw,
 Alleen het schijnsel van de maan blinkt flauw,
 Waar de oude vensters haar een doortocht maken.
 Het marmer van 't terras is treurig grijs;
 De bloemen sling'ren om de koude zuilen,
 Waaronder thans mijn liefste niet komt schuilen.
 En ik spied rond en dwaal om 't leëg paleis.

XVI.

Zij zijn vertrokken, zuidwaarts, naar de bergen;
 Daar ginds, bij Elche, in het palmenwoud,
 Ligt een kasteel, door Rodrigo gebouwd,
 Om zijn geroofde Cava's te verbergen,

Sterk als een vesting, als een klooster stil;
 't Behoort haar vader, en voor weinig dagen
 Heeft men mijn schoone liefste er heen gedragen.
 Is 't toeval, of des vaders strenge wil?
 't Verblijf zal lang zijn; paarden en bedienden,
 Office en rijtuig, alles ging met hen;
 Alleen zij, die den hertog zelven dienden,
 Zijn hier gebleven, zoo verhaalde men.
 Wat nu te denken? Is de liefde ontdekt,
 Die zoo getrouw, zoo innig ons vereende?
 Is van het zoet geheim iets uitgelekt
 Dat ik zoo diep, zoo goed verborgen meende?
 Of is zij krank? Ik peins en gis en raad;
 Hoe zal 'k bedrog van waarheid onderscheiden?
 Hoe los 'k den twijfel op, die mij doet lijden,
 De wanhoop die mij diep in 't harte slaat?

XVII.

Een brief -: Wij hebben reeds te lang gewacht;
 Men heeft een bruidegom mij voorgedragen
 En, daar 'k stoutmoedig hem heb afgeslagen,
 Geeft men mij tot beraad deez' enklen nacht.

Geliefde, kom: laat u niet meer weêrhouden,
 Misschien geeft God ons die gelegenheid,
 Opdat wij 't des te sneller weten zouden
 Of Hij geluk of onheil ons bereidt
 Ik smacht in stilte, en slechts de kruisgewelven
 Waaronder ik, bewaakt en schuldig, dwaal,
 Beklagen mij, omdat 'k aan de echo's zelve
 Den naam niet noemen mag, dien 'k zacht herhaal.
 Mocht men ons weigeren 't geluk te winnen,
 Waar wij het zochten, in de liefde, o dan
 Vergeet niet dat een Spaansche maagd beminnen,
 Maar dat zij voor haar liefde ook sterven kan.

XVIII.

Welaan, niet meer gedraald.
 Schoon op mijn wapenbord
 Geen kroon een hertogs praalt,
 Geen grandetitel straalt,..
 Toch is 't een eerlijk bloed,
 Dat warm door 't hart mij vliet,
 En 'k draag met fier gemoed
 Den naam, zoo braaf en goed,
 Dien mij een vader liet.

Maar zou ik 't dulden dan
Dat men met hoon en smaad
Mijn vraag verstiet?

Maar 't is te laat.
Waarom niet eer bedacht,
Dat zij die 'k ied'ren nacht
Op 't mollig oevergras
Zag nest'len in mijn arm,
Niet mijn gelijke was?

Wij wachtten hopen af,
Dat mij het vaderland
De kost'bre vrijheid gaf
Te dingen naar haar hand:
Wij droomden, hoopten voort,
Niet denkend aan gevaar
En zie, het uur is daar,
Dat onzen sluimer stoort;
Dat ons teruggeleidt
Tot koude werk'lijkheid,
Van 't bonte bloemtapijt
Door liefde's hand gespreid.

En ik gevoel 't: het zoet vergif,
Der lippen die zoo teeder kusten,
Heeft mijne ziele gansch verwend
Aan 't smaken van die hemellusten.

Onmoog'lijk is 't te scheiden thans,
 En niet mij zelf slechts heb 'k bedrogen,
 De sluier die mijn oogen blindt
 Houdt ook haar schuld'loos hart omtogen.
 Ons beiden hebben wij misleid,
 En, zoo 't mij moog'lijk waar' te scheiden,
 Aan mijne liefste ben 'k verplicht,
 Den zwaarsten strijd voor haar te strijden.

Ik zie haar, hoe zij nederknielt
 En bidt voor ons,... En ik zou dralen!
 Neen liefde's zegen moge dalen
 Op de eed'le bēe door haar bezielde.

Ik vraag uw vader niet zijn schatten,
 Mijn liefste, 'k vraag hem u alleen;
 Ik voer u juichend met mij heen,
 En, wat uw wenschen ook omvatten,
 Ik kan 't u geven; - gaan wij heen
 En mocht hij eischen dat zijn kind
 In Spanje bleef, welnu, 'k zal blijven
 Eu 'k zal het heimwee henendrijven
 Van 't vaderland, zoo teêr bemind.
 Mijn land, mijn groet zij u gebracht,
 Maar voor de liefde aan Spanje's kusten
 Vergeet ik waar mijn vad'ren rusten
 En waar ik zelf te sluim'ren dacht.

XIX.

Gesmaad, geweigerd... Zal ik 't lang verhaal
 Van bitterheid ten einde toe volvoeren?
 Hoe dichter 'k nader tot den wendingspaal.
 Hoe wreeder snaar mijn vinger moet beroeren.

Zal 'k zeggen hoe haar hand mij werd ontzegd.
 Omdat niet Spanje's bloed mijn ad'ren vulde,
 En, dubb'le schand van d'ongelijken echt,
 Geen hertogskroon mijn wapenschild verguldde?

Helaas, ik vreesde het; o, moog' slechts mij
 Het onwêer van haars vaders gramschap treffen,
 Moog zij het hoofdje ongeschokt verheffen,
 Van beider schuld dat mijn de boete zij.

XX.

'k Heb haar gezien... zal 'k spreken van dien kus
 Den laatsten licht, die mijne lippen drukte?
 O, dat de dood alleen den vuurgloed blussch',
 Die bij dien afscheidskus mijn ziel verrukte!

Zal 'k zeggen hoe ik stil haar wederzag,
 Hoe zij mij zwoer geen dwang te zullen lijden,
 Maar voor 't geluk dat ons aan 't harte lag,
 Zelfs tegen ouderliefde en plicht te strijden?

Maar 't is voorbij... 't kortstondig oogenblik
 Zoo duur gekocht, en nimmer toch te schatten,
 Die lach van zaligheid, die vochte blik
 Die gansch een wereld van gevoelens scheen te omvatten.

Een half uur later sloot driedubb'le wacht
 Elk' uitgang af, en als in kloostermuren
 Verkwijnt ze in stilte en denkt en peinst en smacht,
 En vraagt zich af: 'Hoe lang kan liefde duren?'

XXI.

Zij lijdt om mij....

Mag ik dit offer vergen?
 Mag ik haar, jong en vrij,
 Haar schoonheid doen verbergen
 In kloosterwoestenijs?

XXII.

O neen, Rosaura, vaar voor eeuwig wel,
Vergeef hem die in uw gelukkig leven
Den gouden draad der liefde heeft geweven,
En hem er uitrukt, als in dartel spel.

Verkwijn niet langer in uw droeve cel,
Zie! de aarde is schoon, en frisch de jonge dreven;
Wat al geluk kan jeugd en rang u geven,
Gehoorzaam slechts aan 't vaderlijk bevel.

Vergeet den arme die verbijsterd vliedt,
En, ver van u, zal trachten stil te sterven,
Verstoot om hem uw gulden toekomst niet;

Vrees niets: zijn doodsnik zal uw bruiloftslied,
Zijn eenzaam graf niet 't feestgewoel bederven -
Rosaura, neem de vrijheid die 'k u bied.

XXIII.

Nog ben ik hier, onmoog'lijk is 't te scheiden
Van 't somber plekje aan den zoom van 't woud,
Van waar mijn oog het hooge slot aanschouwt;
Een afgrond gaapt, om duiz'lend te verleiden, -
Maar dieper is de klove die ons beiden
Door 's werelds wreed bevel gescheiden houdt.

Des avonds, als de hooge grijze tinnen
Nog enkel blinken in den avondgloed,
Is 't of uit d' afgrond, die zich opent voor mijn voet,
De diepe wateren een doodenklacht beginnen,
En 'k twijfel, of 'k mijn liefste nog beminnen,
Of dat 'k voor eeuwig haar beweenen moet.

Dwaas die ik was,.. die woorden haar te schrijven,
Alsof men zóó een liefdeseed ontbindt.
Wanneer zij trouw is, en mij nog bemint,
Dan zal die brief haar niet naar 't altaar drijven,
Maar zij zal eenzaam treurend achterblijven
Om den ondankb're die haar heeft verblind.

XXIV.

Nog ben ik hier - en telken morgenstond
 Zie 'k om de torenspits den nevel klimmen
 En vluchtig de eerste zonnestralen glimmen
 In goudglans op de bergen in het rond.
 Een rozig licht tint ied're witte wolk,
 Een gouden gloed rijst aan de kimmen op,
 Bestraalt der palmen wiegelenden top
 En werpt een purp'ren waas tot in den kolk
 Die voor mijn voeten gaapt. En 'k zie omhoog,
 Als wachtte ik van den ronden grijzen toren
 Een lief'lijk sein te zien, een stem te hooren,
 Of haar te zien verschijnen voor mijn oog,
 Die 'k nog niet durf beschouwen als verloren.

XXV.

Plicht roept mij weg; ik mag niet langer toeven.
 En waartoe nog getoefd? 't is al om niet.
 Hoe eer ik haar en mijne liefde ontvlied,
 Hoe beter 't is. Toch is 't een treurig lot
 De knop der liefde, even uitgebot,
 Te zien verwelken eer ze ontloken was;

Waarom, mijn rozeknop, waarom zoo ras?
 Heeft ied're lente dan haar zomer niet,
 En ied're nachtegaal, die 't voorjaarslied
 Melodisch galmde, bouwt hij niet zijn nest?
 Zij wij 't dan enkel, wien slechts lijden rest?
 Tot heden was mij nog de laatste ster
 Der ongelukkigen, de hoop, gebleven,
 Maar ook haar vriend'lijk licht heeft mij begeven
 En schijnt steeds flauwer, weif'lender van ver;
 En uit den afgrond, hong'rend aan mijn voet,
 Rijst, zwart, het holle beeld der wanhoop op
 Schudt met een grijnslach den Medusakop,
 En onder 't starend oog verstijft mijn bloed;
 Eén dag nog, en dan ijl ik haastig voort
 En zoek in plicht en bezigheid een troost;
 'k Zal werken, zoeken, spreken onverpoosd,
 Als had nooit iets mijn kalme rust gestoord...
 Als had mij nooit een liefdedroom bekoord.

XXVI.

O uur van vreugd, na zooveel dagen wachten! -
 Een bode van 't kasteel kwam dezen morgen
 En riep mij naar het slot, en 'k ging er heen,
 Niet wetend wat het lot mij brengen zou.

En 'k vond een man in tranen, en een vrouw
 Verbleekt van 't lange waken aan een ziekbed.
 De grijsaard sprak, en luide snikken stoorden
 De woorden die hij langzaam trachtte te uiten.

'Ze is krank, onze eenige, onze roos, Rosaura;
 Gij moet wel goed en edel zijn, o vreemdeling,
 Om zoo het reine harte te betoov'ren
 Van onze lieveling. o Beur haar op,
 Geef der geknakte bloem het leven weder,
 En wend ze thans ten zegen aan, de liefde,
 Die haar ter nederwierp op 't gloeiend ziekbed.
 Zij jaagt in koortshitte of verteert in kwijning,
 En roept haar' ouders harde woorden tegen,
 En klaagt om u. Welnu, zoo neem haar aan!
 Is rang en kroon niet ijdelheid bij 't leven,
 Bij 't kostbaar leven van ons eenig kind?'

En 'k zag haar weêr; en zoet glimlachend sprak zij,
 Terwijl een traan uit 't groote, donker oog
 Zacht paarlend langs haar bleeke wangen rolde:

'Gij waart nog hier? Het was u dus geen ernst,
 Het wreede briefje dat gij 't laatst mij zondt?
 Gij vraagt vergeving, - alles is vergeven
 Wanneer gij slechts niet zegt dat 't ernst u was.
 Niet waar, geliefde, gij bemint mij nog?
 Zult steeds mij minnen en mij nooit verlaten?'

Zij sprak dit alles met een zachte stem
 En 'k zag hoe zwak zij was, en hoe haar oogen
 Van 't sterke licht vermoeid en 't veel gedruisch
 Zich langzaam sloten, even of ze sliep.
 En 'k zag den grijsaard en de moeder aan;
 En zij beschouwden mij met droeven blik,
 Alsof ze mij benijdden dat hun kind
 Den vreemdeling beminde boven hen.
 Toen reikten zij mij stil de hand en 'k zeide
 Hun de belofte die mijn hart mij ingaf,
 Dat 'k steeds hun lieveling beminnen zou
 En haar beschermen als den bruijom past.

XXVII.

Zoet paradijs van minneweelde...
 Geheimvol Oostersch binnenplein,
 Waar eenmaal 't murm'len der fontein
 De Arabische sultanen streefde, -
 Als bij die droom'rige muziek,
 Bij 't preev'len van de middagbeden,
 Haar parelsnoeren klett'rend gleden
 Op 't kille marmermozaiek, -

Waar in de stilte der arcaden
 Geen klank van buiten werd gehoord,
 En ieder fluist'ren werd gesmoord
 In 't fluist'ren der kastanjebladen: -
 Waar, in den zomermiddaggloed,
 Platanenkroonen haar omhuiden,
 De bleeke acacia's koelte wuifden
 Voor 't geurig grasperk aan haar voet; -
 Waar met de purp'ren anjelieren,
 Met heliotroop en malvekrans,
 Der rozen gloed den bleeken glans
 Der Moorsche houri's mocht versieren; -
 Waar kerker en serail vereend
 Zich borg in 't diep der hooge muren,
 En nauw een zonnestraal dorst gluren
 In 't graf van mokerproef gesteent': -
 Waar stilte en wellust trilde in 't spiegel'n
 Der vormen in 't beweeg'lijk bad,
 In 't geuren van het wierookvat,
 In 't lief lijk droom'rig waaierwieg'len...

Waar later, na den bloed'gen slag,
 Wellicht Chimene zelve rustte,
 Haar held, den Cid, de wonden kustte,
 Hem in hare armen sterven zag, -
 Waar ze, in die uiterste afscheidsstonde,
 Als met het lichaam dat verdwijnt

Ook alle hoop ontnomen schijnt,
 En 't hart dat niet meer lijden konde,
 Een nieuwe scheidingsure lijdt,
 Het vrees'lijkst offer wist te geven
 Dat ooit een vrouwenhart deed beven,
 Zijn lijk waagde in onzeek'ren strijd.
 Wellicht was 't in dees eigen toren,
 Dat zij, toen alles vluchtte en week
 En bode op bode, sidd'rend, bleek,
 Haar 't naad'ren melden kwam der Mooren,
 Den dooden held in 't zadel bond,
 Hem 't slagzwaard ketende in de handen,
 En door de ontstelde Moorenlanden,
 Hem op zijn ros, Babieça, zond!
 Hij, eens de schrik der Saracenen,
 Verbrak hun rijen als weleer,
 Nog reuzig wapp'rend blonk van ver,
 Zijn pluimbos over 't slagveld henen;
 Babieça leidde op 't bloedig spoor
 Het overschot der Castilianen,
 't Gold thans of nooit, zich 't pad te banen,
 Voor 't laatst ging nog de Cid hun voor; -
 En na den strijd en 't overwinnen
 Reed tot zijn vorstelijke weeuw
 Men 't lijk van den gedooden leeuw
 Trotsch en rechtop de slotpoort binnen;
 - 'Hij voerde ons aan, wij hem naar huis

Leg, vrouwe, 't lijk in heilge zode,
 Zijn laatsten rid nog won uw doode:
 Valencia's veste bleef aan 't kruis!
 O zoet en smartlijk nederknielen!
 Hoe zij hem weenend hield omkneld,
 Den schoonen aanbeden held,
 Wiens schim nog helden kon bezielen,
 O liefde en weemoed, heil'ge trouw;....
 En bij hem toevend, dagen, nachten,
 Bleef droef haar stervensstonde wachten,
 Rodrigo's koninklijke vrouw.

Zoet paradijs van heil'ge weelde,....
 Waar na den Moor, en na den Cid
 Het lofgezag zich hooren liet
 En door 't gegolf der bronnen speelde.
 Waar, in denzelfden hoogen trans
 En tusschen 't zwijgen der arcaden,
 De bleeke nonnen langzaam baden
 Bij 't glijden van haar rozekrans; -
 Waar even dicht nog de platanen
 Zich welfden tot smaragden boog
 Als toen hun sluier zacht bewoog
 Als tent voor Boabdils sultanen; -
 Waar de anjelieren, als weleer,
 En malve en heliotropen bloeiden,
 En steeds de purp'ren rozen gloeiden,

Gekweekt thans tot haar Heilands eer; -
 Steeds liefde en weelde en mijm'rend ruischen,
 En luwte en weemoed, eind'loos zacht,
 Terwijl de ziel naar wellust smacht,
 En stil de blaad'ren 'liefde' suisen;...

Zoet paradijs van minneweelde
 Waar, erfgenaam dier heerlijkheid,
 De schoonste jonkvrouw mij verbeidt,
 Die Spanjes rijke gaarde teelde.
 Waar, in den zomermiddagbrand
 Voor ons der bronnen frissche stralen
 In 't marm'ren bekken spattend dalen
 Voor ons de acacia tenten spant;
 Voor ons zich de anjelieren kleuren
 En de plataan haar koelte spreidt,
 In 't heiligdom der min bereid
 Voor ons de rozen weelde geuren.
 Waar vorst'lijk als Rodrigo's bruid
 En schoon als Boabdils sirene,
 De trotsche dochter van Chimene
 Den vreemdeling in de armen sluit.
 Nog fluis't'ren hier herinneringen
 Van lang vervlogen eeuwen voort,
 't Is of hun nagalm wordt gehoord
 In onze zoete mijmeringen;
 Of in den hoek van 't stille plein

In 't ruischend loover kusjes klinken,
 Rooskleurig teed're vormen blinken
 In de ijle golven der fontein;
 Of dweepend nog de nonnen knielen,
 En de armen heffen naar haar God,
 Of roos en anjer, uitgebot
 In garven voor het altaar vielen;
 En 't is of deze zaal'ge stond
 En onze jeugd, om vuur, ons minnen,
 In lief'lijkheid, in teerheid winnen
 Door al het eeuwige in het rond....
 Arm menschenhart, zoo ras verdwenen,
 Arm menschenbeeld, zoo snel vergaan,
 Uw korte jeugd heeft afgedaan
 Als 't al nog voortbloeit om u henen.
 't Is of der bogen majesteit
 Waar 't mos niet 't marmer los kon maken
 Van godenmedelijden spraken
 Met mensch'lijke vergank'lijkheid.
 Of 't menschlijk gloeien en begeeren
 Bij 't marmer, koud en blank als sneeuw,
 Dat stond en voortprijkte eeuw aan eeuw,
 De schuld scheen van ons snel verteren.
 Arm menschenhart, zoo warm en rijk,
 Wat is uw minnen, lijden, sterven?
 De hemel, dien gij kunt verwerven,
 Duurt korter dan dit feeënrijk.

Nog zal hier 't mos de paden dekken
 Als lang uw voetstap niet meer klinkt;
 Als in uw oog geen traan meer blinkt
 Weent nog de bron in 't marm'ren bekken.
 De kruinen groenen jaar op jaar
 Als lang geen rozen u meer sieren;....
 Wilt gij des levens hoogtij vieren
 Zoo neem des levens lente waar!

Zoet paradijs van minneweelde,
 Gij onzer liefde heiligdom,
 Geef ons den zegen van rondom,
 Dien liefde u eenmaal toebedeelde.
 Giet ons den zoeten zwijmel in
 Dien eeuw aan eeuwen hier bewaarde,
 En zij van uwe toovergaarde
 Rosaura feeënkoningin.

XXVIII.

Wij zagen naar de zee, - en ik vertelde haar
 Verhalen van de zee, van Hellas' heldenschaar,
 Van Troje en Helena, en van Scamanders boorden
 En van Achilles' klacht en Hectors afscheidswaarden,
 En van Ulysses, die in verren ballingstocht

Van strand tot strand zoo lang zijn witte rotsen zocht;
 En 'k liet ook aan haar oor zijn treur'ge woorden hooren:
 'Dan vulden heimwee en verlangen mijn gemoed,
 En 'k dacht: Gelukkig schip, misschien drijft u de vloed,
 Voorbij 't gezegend strand waarop ik werd geboren!'

Toen sprak ze:

'En gij geliefde, als gij aan 't zonnig strand
 De zee aanschouwt, denkt gij dan nooit aan 't vaderland?
 Ben ik Calypso niet, die door geweld en listen,
 U aan uw hart en uw herinn'ring wil betwisten?'

En 'k sprak:

'O schoone nimf, wel houdt uw blanke hand,
 Den zwerveling terug van 't verre vaderland;
 Maar niet Calypso zijt ge, en geen geweld of listen
 Zijn noodig om mij aan mij zelven te betwisten.
 Een rozenketen is 't die mij omslingerd heeft;
 Zijn geur bedwelmt en sust, al wat nog wederstreeft;
 Mijn schoone tooveres, laat mij u Circe noemen,
 Die mij vergiftigd heeft met 't sap van Spanjes bloemen.
 Geen beker smaakt mij meer, geen bron die mij meer drenkt,
 Dan Spanjes gouden wijn, dien uwe hand mij schenkt;
 Geen heerlijk strand gelijkt, geen zee met blanke zeilen,
 Den diepen horizon dien 'k in uw oog kan peilen;
 En nimmer nog geleek, wat ik van de aarde zag,
 Den hemel van genot dien 'k lees in uwen lach.'

XXIX.

Spanje's kerken! Christentempels,
 Pralend met moskeëenpracht!
 Vaak heb 'k aan uw marm'ren drempels
 Mijn Rosaura's tred gewacht.

Vaak heb 'k om uw witte muren,
 Voor uw marm'ren front gedwaald
 En uw heiligenfiguren
 En uw bedelaars gemaald.

Vaak ook lokten uw' Christinnen,
 Neêrgekniel op 't rood fluweel,
 D' ongelooovige naar binnen
 En hij - knielde en bad zijn deel.

Heerlijke indruk! Zielbetooverend
 Werkte uw kracht op mijn gemoed,
 Zinbedwelmend, hartveroverend,
 Als een milde hemelgroet.

In het geheimzinnig donker
 Van den heil'gen achtergrond,
 Straalt met maagd'lijk zacht geflonker
 't Offer dat de vroomheid zond.

Beelden, kaarsen, wierook, bloemen,
 Goudgestikt fluweelbehang,....
 Zal ik uw' betoov'ring roemen,
 Orgeltoon en koorgezang?

't Gothisch venster giet zijn kleuren
 Purperbont langs zuil en zerk,
 't Wierookvat verspreidt zijn geuren
 Balsemzoet door 't ruim der kerk.

Half in schemering verzonken,
 Ziet gij, aan den marm'ren muur,
 Hoe Murillo's maagden lonken
 In Bacchantisch liefdevuur?

Hoe zich mart'laressen wringen
 In demonisch mingenot,
 Juichend in de pijnigingen,
 Bruiden van haar liefdegod?

Zie hoe al die kleuren mengen
 In een rooden dageraad,
 Altaar, hostie, kruis en engelen,
 En der priest'ren plechtgewaad.

Is 't een weêrglans van het Oosten,
 Van Damascus rozendreef,

Die, om 't koude West te troosten,
Albezielend achterbleef?

Of de roode vlamnglorie
Van den inquisitiebrand,
Torquemada's bloedvictorie
Over Spanje's eenzaam strand?

Wreed herdenken! Droef verleden!
Spanje's vloek en Spanje's straf!
Dat het schoonst, het weeld'rigst Eden
Deed verkeerren in een graf.

Aan uw gouden offerschalen
Kleeft de vloek van West en Zuid,
Uw smaragden bidkoralen
Sierden eens de moorenbruid!

Uw vergulde serafijnen
Grijzen in den mutsertgloed,
En uw purp'ren praalgordijnen
Zijn gedoopt in broederbloed!

Vrees'lijk hebt ge uw wil' gekregen,
Spaansche kerk, door vuur en strop
Spanje's kracht en grootheid stegen
Met uw walm voor eeuwig op.

Viel ook Quito's zonnetempel,
 Der Caciquen reuzenbouw,
 Dat het goudstof van zijn drempel,
 Tot een buit u dienen zou,

Quito hebt gij lang verloren,
 Mexico, uw steunpilaar,
 De eed door Cortez valsch gezworen,
 Vond zijn boete in Bolivar.

Vloden Boabdils sultanen
 't Lustslot waar de Xenil vloeit
 In welks geur'ge oranjelanen
 Liefde en dichtkust heeft gebloeid;

Met Arabies nijv're zonen
 Vloden kunst en handel heen,
 En, waar and'ren rijkdom toonen,
 Staat gij arme thans alleen.

Zal nog eens uw roem herrijzen
 Die heel de aarde heeft doorzweefd?
 Zult ge ons eenmaal nog bewijzen,
 Dat ook Spanje krachten heeft?

Neen, de toekomst schijnt nog doffer,
 Dan 't verleden schitt'rend was;
 Bracht ge uw grootheid eens ten offer,
 Nimmer rijst zij uit hare asch.

Niet slechts draagt ge oranjeboomen,
 Bij en vlinder's geur'gen roof,
 Aan des Ebro's donk're zoomen
 Treurt ook zwart cypressenloof.

Spanje, 't zijn uw lijkcypressen;
 Leunend op haar bedelstaf,
 Vlecht uw maagd haar zwarte tressen
 Boven 't halfgeopend graf.

Maar waartoe het graf te noemen,
 En cypressen in mijn lied,
 Waar 't geluk mij al zijn bloemen
 Uit de hand der liefde biedt?

Neen, ondankbaar is 't, te zingen
 Over schande en boete en straf,
 In het land vol zegeningen,
 Dat mij mijn Rosaura gaf.

God'lijk Spanje, zonnig Eden,
 Diep beklaagd en veel bemind;
 Neem men wenschen en mijn beden,
 Want Rosaura is uw kind.

XXX.

En we dweepten, en we lazen
 al wat bonte fantazie
 Heeft geschreven en gezongen
 over liefde en poëzie;
 't Schoon idee in zoete woorden,
 êelste en reinste vreugd op aard,
 Die alleen het beeld des hemels
 in het twijf'lend hart bewaart.

En we dweepten met uw lijden,
 man van smarten, Jocelyn,
 Met u minden wij Laurence,
 weenden met uw zielepijn;
 Met den klank der jonge mijn'ring
 stemt uw lied weêmoedig zacht,
 Als de harp die trilt in weêmoed
 Op den adem van den nacht.

En we volgden u, Lord Byron
 op den wilden pelgrimstocht,
 Waar ge 't vaderland der zonne,
 't heiligdom der kunst bezocht;

En we voelden, woest en somber,
't harte bonzen bij uw zang,
En ik zag Zuleika sterven
op Rosaura's bleeke wang.

Als een lied van hoop en wanhoop,
liefelijke hemelboô,
Klonk 't verhaal van dwaas- en wijsheid,
Rolla en Fantasio.
En we leerden, - wat we wisten:
dat in vreugde en droefenis,
In verderf en dood en twijfel,
liefde steeds de meeste is.

En ik sprak haar van Shakspeare
van Dante en Victor Hugo,
En zij vroeg mij telkens weder
Juliet en Romeo;
Bij zoo meen'gen toon des harten,
bij zoo menig tooverwoord,
Als Francesca en haar Paolo,
'lazen wij niet verder voort.'

XXXI.

Betoo'rende wals, in uw' duiz'lenden kring
 Zweeft alles wat leven en liefde ontving;
 Wat leeft en geniet van zijn jeugd en zijn kracht,
 Brengt dankbare hulde aan uw wondere macht.
 O zoet is 't, te walsen...
 maar moeilijk de taak,
 U waardig te prijzen, met oordeel en smaak.
 't Genot te ontleden past goden alleen,
 Het spat als een zeepbel in druppels uiteen,
 Of smelt voor het oog als een regenboog heen.
 Betoo'rende Circe, vorstin onzer bals,
 Neem toch mijnen lofzang, fantastische wals.

Geen donkere bosschen, geen vreeselijk woud,
 Is 't oord waar de nimf haar mysteriën houdt;
 De glans van de luchters, de marmeren zaal,
 De spiegels en bloemen in scheem'rende praal,
 De geur der bouquetten, het vloermozaïek,
 't Gemurmel der stemmen, 't geruisch der muziek,
 Ziedaar het paleis waar zij jubelend troont,
 En 't koor der priest'ressen haar hulde betoont.

Zie hoe zich de menigt' al fluisterend schaart,
 In kleurige reien verblindend gepaard,
 Muziek geeft haar toonen, een schallend accoord,

Als 't lied dat het ros ter fantasia spoort.
 De schoone priest'ressen verheffen het hoofd,
 Zij groeten 't genot dat de dans haar belooft,
 Zij trillen en gloeien, verlangend van zin,
 En drinken wellustig den bloemengeur in.
 Nog steeds introductie, roulades altoos,...
 Daar heft zich, als lokkend, het thema een poos,
 Maar 't lost zich weêr op in den ruischenden vloed; -
 Verlangen en ongeduld trappelt de voet.
 Weêr meent men 't te hooren, weêr slipt het voorbij,...
 Nu eind'lijk weêrklinkt het in dansmelodij.
 Dra volgen de toonen in wieg'lende maat,
 Tot 't koor der priest'ressen niet langer weêrstaat.

Daar zweven en zwieren zij fladderend rond,
 Haar voet meet in cirkels den spieg'lenden grond,
 In mijn'rende schomm'ling, in langzamen draai,
 Zoo dwar'len zij hupp'lend in wieg'lenden zwaai.
 De nimfen en priesters omarmen elkâar...
 Zij viert Bacchanalen, de woelige schaar!
 Zij dwalen en wieg'len en zweven in 't rond
 Of nimmer hun wellust een einde vond.

En boven die allen staat ginds aan den wand
 Een hogere priester, den scepter ter hand,
 Als waar' hij de toov'naar wiens magische staf
 Hun allen die maat, die beweging gaf.

Steeds slaat hij hen gade, en zijn wijdspiedend oog
Schouwt of zich ook een in den ritus bedroog.

En verder en wilder steeds heft zich de toon,
Ter eere der Muze die trilt op haar troon;
En wilder en voller zweeft alles in 't rond,
Als peri's die niets meer aan de aarde verbond.
Nu daalt de muziek...

als een minnelied zacht,
Als harpen op 't water in droom'rigen nacht.
In zwijm'lende sling'ring, met dieperen gloed,
Vereenen de dansers den glijdenden voet;
Als dartele sylphen op geestenmuziek,
Die murmelend drijven op zilveren wiek,
Zoo schuiven zij verder op 't glad mozaïek.

De jong'ling houdt krachtig zijn schoone omvat,
En wentelt haar met zich op 't luchtige pad,
Het geurige kopje op zijn schouder geleund,
De gloeiende hand in zijn hand ondersteund.
In fladderend gaas en met kanten omplooid,
Met fonk'lende dauw van juweelen getooid,
Met slingers van bloemen en ranken van groen
Om 't kapsel gekronkeld in luchtig festoen,
Zoo glijden zij verder, en verder altoos,
Als vlinders die dart'len om 't knopje der roos.

De wals wordt al zachter op 't blinkende pad,...
 Tot Strauss weêr op eenmaal zijn thema hervat,
 En 't lieflijk refrein, nu con brio gespeeld,
 Op nieuw weêr de voeten der dansenden streelt.
 Maar 't is voor het laatst; de versnellende maat
 Jaagt ieder die doorzet den blos op 't gelaat,
 Totdat met de dreunende forto's van 't eind
 Voor allen het waas der betoov'ring verdwijnt.
 De fee is verzwonden met 't magisch gezang,
 En haastig verkoelt men de gloeiende wang;
 Als haschischbetoov'ring verdween 't paradijs,
 Uw eng'len zijn vrouwen en dorsten naar ijs,
 Een gloeiende balzaal is 't feeënpaleis.

XXXII.

Zie, liefste, ginder in den zonneschijn
 Den kleinen colibri, o zie zijn kleuren!
 Nu schijnt hij, als een vlinder van robijn,
 't Smaragden kopje al trillend op te beuren
 Dan prijkt zijn borst in donker blauw satijn
 Of schijnt in violetten rouw te treuren.
 Bij ied're wiss'ling van het golvend licht,
 Verkleurt zijn verw voor 't schemerend gezicht.

De vogel der Antillen is als gij,
 Mijn liefste, ook altoos schoon en altoos boeiend,
 Maar nu gelijkt ge een kind, onschuldig, vrij,
 Frisch als een roos in lente's adem bloeiend;
 Dan zinkt ge weg in zoete droomerij,
 Van weemoed schreiend, van verrukking gloeiend -
 Zoo vaak ik ga, bemin 'k u meer en meer,
 En als ik kom, vind 'k u nog schooner weêr.

XXXIII.

Het zonlicht gloeit;
 't Amphitheater brandt
 In de namiddagstralen
 Gelijk een vlamme oven:
 En schroeiend stijgt het zand
 In gouden wolken op
 Als vuur'ge tongen.

Van mijlen in het rond
 Is 't landvolk saâmgestroomd
 Om in het worstelperk
 Den stierenstrijd te zien;
 En langzaam nadert ook

De menigte uit de stad
En vult de hooge banken
Die 't ruim ovaal omzoomen.

Een reuzig zijden scherm
Beschaduw't hooger eind,
Waar, in haar rijken dos,
Valencia's adel troont;
Maar alles, rijk en arm,
Gekleed in zijde of lompen,
Dringt op de trappen zaam,
En lacht en praat en buigt,
En wuift zich met de waaiers
Een koeler luchtstroom toe.

Hoe schoon mijn liefste was!
Het kleurig zijden scherm
Wierp rozerooden gloed
Op 't vorst'lijk bleek gelaat;
Het groot langwerp'ig oog,
Door donk're lange wimpers
Bedekt en half verborgen
In violette scheem'ring,
Zond uit zijn donk're diepte
Een diamanten gloed
Wanneer ze lachte in 't rond.

O waarlijk, aan die allen
 Benijdde ik haren glimlach,
 En 't stormde in mijnen boezem
 Als wilde ik mijn Rosaura
 Alleen in stilte aanschouwen
 En enkel zelf bewond'ren.
 Het scheen me een heiligschennis,
 Dat zij die zachte lippen,
 Waarvan een kus mij 't leven
 Zou hebben weêrgeschonken,
 Aan ieder liet aanschouwen;
 Het scheen me een wreede diefstal
 Dat mijne liefste aan and'ren
 Een blik dier oogen gunde
 Die mij een hemel waren
 Waarin 'k mijn ziele laafde.

Zij vond er haar vriendinnen,
 Waaronder zij zich toonde
 Gelijk de trotsche lelie
 Die onder 't laag gebloemte
 De maagd'lijkste is van verve,
 De sierlijkste van vormen,
 De slankste van gestalte.

Toch was zij zacht en vriend'lijk
 En scheen 't niet zelf te weten

Hoe eind'loos groot 't verschil was
Van de ijd'le wufte meisjes
Tot haar, zoo diep gevoelend,
Zoo edel en zoo waar.
Zij praatte en schertste en lachte
En deelde haar al fluist'rend
Nieuws en geheimen mede,
Zoo als steeds meisjes doen.
En allen lachten schaat'rend,
Met parelwitte tanden
De donk're seniorita's;
En zijden waaiers wuifden,
En gitzwarte oogen lonkten,
En 't was een feest van lachjes
En jeugd en zonneschijn.

Hoort! ginder brult de stier!
Voor de gesloten deur
Staan, rechts en links geschaard,
De bonte picadores.
De gansche cavalcade
Heeft, bij trompetgeschal,
Ons haren groet gebracht.

In ademlooze spanning
Zwijgt al het volk in 't rond
En houdt het oog gericht

Nu op de dichte poort,
 Waarvoor, in rijken dos,
 De knaap van 't renperk waakt,
 Dan op den matador
 Die niet te weten schijnt
 Dat straks een kamp hem wacht
 Met den verwoeden bul,
 Een kamp op dood en leven.

Hij schijnt een danser eer
 Dan krachtig worstelaar,
 De slanke matador,
 Zoo fijn en rank van vorm,
 In 't kleed van licht satijn
 Met zilver geborduurd,
 Met sjerp en kwast en lint,
 En 't roode mutsje op 't hoofd.
 Toch, zie dien vasten blik,
 Die fijne, vlugge hand,
 Die, spieren, sterk als staal,
 En als hij nogmaals buigt,
 Eer nog de stier verschijnt,
 Begroet een luide kreet
 Den fieren jongeling.

Maar hoor! weer klinkt het sein!
 En met een luid gebrul

Stort uit 't geopend hok
 De lang getergde stier.
 Hij ziet verblind in 't rond:
 Zijn oog, met bloed doorspat,
 Gloeit in den kroez'gen kop
 Zijn staart zweept rust'loos rond
 En met een kreet van toorn,
 De hoorns vooruit gericht,
 Rent hij in blinde woede
 Op d' eersten picador

Maar 't is me onmogelijk
 De worst'ling weêr te geven;
 Zij is voor 't scheem'rend oog
 In troebel waas gehuld.
 Een wolk omnevelt haar
 Van licht en brandend zand,
 Van kleuren en van bloed;
 En in verward gewoel
 Zie 'k in herinnering
 Den wilden, zwarten stier,
 En 't rijkgedoschte heer
 Dat tergend om hem zweeft,
 En roode mantels zwaait,

En aan zijn duiz'lend oor
In scherts pistolen lost.
En 'k zie het stervend paard
Dat men uit 't strijdperk sleept,
Nadat de scherpe hoorn
De borst hem openreet;
Den vluggen matador
Die op den zwarten kop
Van 't aangestormde dier
De fijne voetzool zet
En springend hem ontvliedt.
En 't volk juicht luider steeds,
En roept nu eens den man,
Dan weêr den toro zelf
Zijn dolle 'bravo' 's toe.
En in een wild geheel
Vermengt zich moord en dans,
Bevalligheid en bloed,...
Tot in den stierenkop
De spitse degen zinkt,
En 't monster nederploft,
En 't dorstig zand zijn bloed
In dikke golven drinkt.

XXXIV.

't Was ochtend en wij reden
Te samen langs de wegen
En 'k sprak haar van de toekomst
En onze trouw en liefde.

Wij kwamen aan den viersprong,
En, daar we nog niet wisten,
Waar heen ons 't pad zou leiden,
Vertoefden wij een wijle.

Daar zagen we op een steenhoop
Eene oude vrouw gezeten,
Een beed'lende gitana
Die ons voorspellen wilde.

Rosaura wilde voortgaan;
Zij vreesde, zeide ze angstig
Voor 't loerend oog der oude
En voor hare amuletten.

Maar 'k wist haar te overreden
Verstandiger te wezen
En onbevreesd aan de oude
De blanke hand te reiken.

En de oude zag haar vorschend
In de engelreine trekken,
Als wilde in 't diepst der ziele
Zij haar geheimen putten.

Rosaura en geheimen,
Geheimen diep verborgen!
Ik glimlachte en zag mede
Mijn liefste diep in de oogen.

Maar mijn Rosaura beefde
En sloeg hare oogen neder
En 't speet mij dat 'k zoo dringend
Bij haar had aangehouden.

Ik zeide: 'Laat ons heengaan;
Ik wil niet dat de kunsten
Der beed'lende sibylle
U zullen doen verbleeken.'

'Gij wilt dan heengaan, jonkvrouw?
Sprak smalend de gitana;
Gij vreest de stem der waarheid
En durft ze niet te hooren?'

Rosaura bloosde en zeide,
Terwijl ze uitdagend lachte:

‘Zou ik de waarheid vreezen?
Zeg me alles, wijze moeder’

Toen, met haar bruinen vinger
De fijne lijnen volgend,
Zong langzaam de gitana
Met strakken blik haar aanziend:

‘Zoet geurt de bleña en schoon zijn haar kleuren,
De lieflijkste bloesem der heï; -
Maar vlied haar, wand'laar, ga voorbij!
De geest der duisternis woont in de balsemgeuren,
En dood bergt de bloem der vallei!

Kalm is de zee bij Valencia's kusten,
Een spiegel haar effen gebied; -
Maar hoed u, vreemd'ling, weet gij niet
Dat onder 't blauwe vlak de scherpe rotsen rusten,
En menig het leven er liet?

Schoon zijn de vrouwen, een hemel haar oogen,
En lieflijk haar zonnig gelaat; -
Maar leugen, o vreemd'ling, haar woord en haar daad,
O vlied haar lachjes, vlied, eer zij u hart bedrogen,
Wellicht waar 't berouwen te laat!’

Dit had de vrouw gezongen
Met zacht, eentonig fluist'ren,

En nauw'lijks nog verstond ik
Den zin der vreemde beelden.

Maar, naar Rosaura ziende,
Zag 'k op haar bleeke wangen,
Dat zij aan 't woord der oude
Wel meer beteek'nis hechtte.

'De suffende gitana
Spreekt wartaal!' riep ik lachend;
'Zie hier uw loon, sibylle,
Voor 't fraai vertelde sprookje.'

Maar gansch dien schoonen morgen
Was mijn Rosaura somber,
En telkens vroeg zij weder,
Of ik haar nog beminde.

XXXV.

Hoe gij het schoonste mij zijt,
hoe zou ik het, lieflijke, weten?
Hoe ik het liefste u vind,
'k bid u, vraag het mij niet;

Telkens toch vind ik u 't schoonst,
 en ben al 't and're vergeten -
 Wie vergelijkt, die twijfelt -
 ik, ik geloof en geniet!

't Zij ik u zwijgend aanbidde
 en zwijgende lees in uw oogen,
 Diepten van grootsche gedachte,
 werelden van poëzie;
 't Vorstelijk voorhoofd aanschouwe
 en de wenkbrauwen, statig gebogen,
 En u de hand kus in ootmoed,
 eerbied en hulde u biê.

'k Zij ik in zalige weelde
 uw oog zie stralen en vonken,
 't Kuiltje in uw rozige wang,
 't minlijke lachje om uw mond,
 Purperen lipjes u kus,
 en, in verrukking verzonken,
 Vraag of een pacha men ooit
 schooner sultane zond.

't Zij ik u, biddend gekniel,
 vroom'lijk zie nedergebogen,
 D'orgeltoon u omruischt,
 klinkend door 't breede gewelf;

't Kleurige licht u bestraalt,
 gloriekrans van uit den hoogen,
 Beeld van het heilig gebed,
 Schoon als een heilige zelf;

Altoos zijt ge mij 't schoonst -
 als, bij het avondlijk blozen
 Licht men den morgen vergeet,
 purp'rend het oost'lijk verschiet; -
 Hoe ik het schoonste u vind,
 Rosaura, roze der rozen,
 Avond- en morgenrood mij,
 'k bid u, verg het mij niet.

Zoet ideaal van mijn droom,
 Zoo lange gezocht, thans gevonden,
 Dat ik in stilte boetseerde
 als een Pygmalion zijn beeld,
 Dat ik getooid heb met gratie,
 met lieflijkheid heb omwonden,
 Lijn voor lijn gepolijst heb,
 golving voor golving gestreeld.

Schonk, ter belooning voor mij,
 een machtige godheid u 't leven,

Goot ze in die vormen de ziel,
 Gaf ze aan die oogen den lach?
 Heeft ze dien boezem van liefde,
 van weemoed die wimpers doen beven,
 Schooner u scheppend in 't leven
 dan ik in droomen u zag?

Maar, als Pygmalion voor 't beeld
 in de heil'ge seconde der schepping
 Huiverend deinsde terug,
 duizelend stortte ter aard,
 Thans eerst het godd'lijke erkennend
 en d' afstand kunnende meten
 Tusschen het streven naar 't schoone,
 en 't schoone geopenbaard;

Zoo ook, heilige huid'ring
 komt mij uw nadering brengen,
 Heerlijkste zending der goden,
 in uw herschepping bespied....
 Hoe gij het schoonste mij zijt....
 o twijfel niet aan u zelve,
 Draagster van godd'lijken stempel,
 vraag naar uw mensch'lijkheid niet!

XXXVI.

Waarom mij te kwellen, liefste,
 Met die vragen: of ik ooit
 Op zou houden u te minnen?
 Want gij weet, dat kan ik nooit.

En die and're vraag, nog wreeder,
 Waar 'k nooit antwoord op verzon:
 Als gij mij niet meer bemindet,
 Of 'k u ooit vergeten kon?

Liefste, als ik uw liefde miste,...
 Maar, niet waar? waartoe gedacht,
 Als de zon schijnt aan den hemel,
 Over dood en eeuw'gen nacht?

Spot niet, kind. - Als de oogst de velden
 Tooit met gulden overvloed,
 En de landman van de vlakke
 't In zijn schuren bergen moet;

Als hij 's avonds dan in 't hutje
 Bij den vollen akker waakt,
 En met knechten en gezellen
 Zijn gekruiden *olla* maakt;

Kouten allen, langzaam rookend,
 Bij het smeulend rijzenvuur,
 En bekorten met verhalen
 't Stille zomeravonduur.

Maar als een in 't tooversprookje
 Spreekt van regen, stormgedruisch,
 Heerscht er stilte eensklaps in 't ronde
 En de landman maakt een kruis.

Spreek niet, spreek niet van het booze,
 Roep den geest des kwaads niet aan;
 Laat het noodlot rustig sluim'ren,
 't Vordert snel genoeg zich baan.

Gij bemint mij, mijn Rosaura,
 Laat 't zoo zijn en vraag niet meer;
 Pluk uw bloemen vrij, en denk niet:
 'Vind ik morgen and're weêr?'

XXXVII.

De dag was daar. Hoe klopte 't angstig hart
 Van vreugde en hoop, gemengd... met voorgevoel?...

Van waar die stem, van ongeduld.... van smart,
Die kwellende onrust, zoo nabij het doel?

Straks zal des priesters zegenende hand
Ons plechtig wijden voor het hoogaltaar.
Straks is zij mijn, met onverbreekb'ren band;
Een enkel uur.... en 't oogenblik is daar!

Een enkel uur... hoe langzaam kruipt de tijd...
Hoe dood'lijk traag sleept zich de wijzer rond,
Voor hem die bevend zijn geluk verbeidt,
En schatten geven zou voor iedr'en stond!

Maar zie... een koets vliegt hollend over 't plein...
Zij nadert hier... dat is geen staatsiespan;
Een grijsaard springt er uit... wie kan het zijn?...
Wie is 't die op dit uur mij storen kan?...

'k Hoor stemmen van verwondering en schrik,
De hertog is 't... van waar dat vreemd gerucht?
Hij spreekt... Hij troost mij, maar met wilden blik
Herhaal 'k zijn woord... 'Rosaura is ontvlucht.'

XXXVIII.

Het was dan waarheid... Deinst ook 't traag begrip
 Terug voor 't reuzig beeld der werk'lijkheid,
 Dat als een spooksel uit den afgrond rijst,
 Waarin 't verstand en rede mede sleept...
 Het was dan waarheid... schoon de ontkleurde lip,
 De wreede woorden niet herhalen durft,
 Die toch steeds klinken, galmen in mijn oor,
 Door duizend stemmen duizendvoud herhaald,
 Met grafgezing en schaat'rend hoongelach,
 Met hollen toon, als 't dof alarmgeklep
 Dat in den nacht de doodsche stilte breekt,
 En angst en schrik in 't hijgend harte bonst;..
 Met schel gerinkel, als de tamboerijn,
 In wilden Afrikaanschen dans gezwaaid,
 Waarvan een luchtsprong ied'ren toon verzelt,...
 Het was dan waarheid... schoon het duiz'lend brein
 Nog zelf die waarheid niet begrijpen kan,
 Nog zelf die waarheid niet begrijpen wil,
 Wijl 't voelt dat hier begrijpen waanzin is,
 En 't moede hoofd den slag niet dragen kan
 Dan in vergeten of krankzinnigheid...

Eén enkel uur... o gij voor wie dat uur
 Beslissing brengen moet van goed of kwaad,
 O smeekt den wijzer niet om sneller loop,

Het noodlot zwaait zijn geesel snel genoeg,
 En in één stond ligt 't opgetast gebouw,
 Het luchtkasteel door liefde en hoop gesticht,
 Verplet in een, en op den puinhoop knielt ge
 En denkt om dat wat was, en niet meer is.

XXXIX.

Zij vlood dan heen... en liet in 't leêg vertrek
 Den reinen tooi, het wit satijnen kleed,
 Het parelsnoer, dat mijne moeder droeg,
 Den myrtenkrans voor 't schoone hoofd gereed.

Zij vlood dan heen... en bij het bruidsgewaad,
 Liet zij dien brief, bekennt'nis harer schand,
 Gezegeld met den ring dien ik haar zelf
 Gepast heb aan de kleine witte hand.

'Vergeving dat 'k zoo lang u heb misleid,
 Zoo luidt het schrift; 'k heb lang gestreden nog,
 'k Heb lang geworsteld tusschen schuld en plicht,
 Teruggedeinsd voor 't einde van 't bedrog.

'k Beminde u eenmaal; liefde en dankbaarheid,
 Vereenden zich ten heil'gen, reinen bond,
 En 'k meende dat het liefde was, 't gevoel,
 Dat 'k voor mijn eed'len redder ondervond.

Gij waart zoo goed, 'k vereerde u meer dan een,
 'k Gevoelde dat gij beter waardig waart;
 Toch poogde ik u te geven wat 'k vermocht:
 Een jeugdig hart, nog door geen schuld bezwaard.

Toen zag ik hem... ô, als gij hartstocht kent,
 Dan weet ge ook wat dat eerst ontmoeten zegt;
 Dan weet ge 't ook, hoe in dien éénen blik,
 Een gansche levensbaan is weggelegd.

Toen zag ik hem... en sinds dat oogenblik
 Verliep geen uur, dat ik niet aan hem dacht,
 Ik poogde hem te zien wanneer 'k u sprak,
 En 'k zag zijn beeld den ganschen langen nacht.

Heb medelijden met de diepgevalen vrouw,
 Die hartstocht voerde tot zoo koen besluit.
 Maar neen... veracht mij, die mijn plicht, mijn rang
 Vergeten heb, en vluchtte... als uwe bruid.

Gij kent hem niet... vraag niet zijn naam, want 'k wil
 Voor hem niet blozen tegenover u;

Wat 'k van hem weet is dat ik hem bemin,
En hem zal volgen, liefdevol en schuw.'

Dit schreef zij, en nog meer, een lang verhaal
Waarvan elk woord een dolksteek meer zou zijn,
Als niet de groote slag 't verplet gemoed
Gevoelloos had gemaakt voor ied're pijn.

Zij is ontvlucht, en schoon men zoeken mocht,
't Verlorene waar' 't zoeken niet meer waard,
Zij, gist'ren nog door allen hier geveid,
Met nijd of met bewond'ring aangestaard,

Zij wierp haar naam, haar deugd, haar eer in 't slijk
En vluchtte met een minnaar in den nacht!
Geen bedelaarster aan Valencia's poort
Die thans de diepgevall'ne niet veracht.

Nog gist'ren was zij schoon, en rein, en fier,
Fier als een maagd, trotsch als een hertogskind, -
En weldra zinkt ze al dieper in den poel,
Die eindt in schande en in genot begint.

De krans der schoonheid is zoo snel verwelkt,
Als men de witte bloem der onschuld breekt,
En in den rooden gloed van schande en hartstocht
Is spoedig 't goud der hertogskroon verbleekt.

Die brief... moest hij een groet ten afscheid zijn,
 Rechtvaardiging, of schaamt'loosheid te meer?
 Vraagt zij ten slotte nog mijn medelij,
 Na al het and're, liefde, hoop en eer?

Is 't niet genoeg, dat zij met lach en lonk
 Van dag tot dag mij trouwloos heeft geveid,
 En na den tooverzoeten liefdedroom
 Zoo wreed ontwakensuur mij heeft bereid?

O zeg, Rosaura, was 't u niet genoeg,
 Dat gij 't geluk mijns levens hebt vermoord;
 Moet gij mij nu nog tergen met het beeld
 Der liefde die een ander toebehoort?

Gij zwijgt zijn naam?... Die naam is geen geheim
 Maar met den uwen noemt hem thans de stad!
 Elk weet hoe ik een held van 't stierenperk,
 Een matador tot medeminnaar had.

Valencia weet, hoe 't trotsche hertogsbloed
 Zich wegwierp aan een schoonen Corduaan,
 Die gist'ren nog, in 't bonte danserspak,
 Den stier getergd heeft in de worstelbaan.

XL.

Dat was de Spaansche dus, wier edel bloed
 Zich door een vreemden echt bezoed'len zou?
 Heeft, hertog, nu uw trots genoeg geboet,
 Of mengt zich nog, in uw geschokt gemoed,
 Een bittere glimlach met den traan der rouw?
 Is 't u voldoening dat ze een Spanjaard koos,
 Opdat hij haar den vreemde ontvoeren zou,
 Haar helpen in het breken harer trouw?

Ziet ge uw devies, dat trouw en trots beduidt?
 O, wisch gerust van uw verbleekt blazoen
 't Azuur der trouw, het wit der onschuld uit:
 Zij vloten met uw kind, met mijne bruid,
 Uw trots en mijn vernedering ten zoen.
 Uw dochter viel, de laatste van uw stam,
 En rang noch titel dient hier tot rantsoen,
 Om 't wapenschild van dezen smet 't ontdoen.

Maar neen... rampzaal'ge grijsaard! Geen verwijt
 Vermeerd're uw' jammer en verbittere uwe ziel;
 De smart die 'k zelf in eigen boezem lijd,
 Zij niet door spot met uwen rouw ontwijdt;

Was 't niet ons beider schat die ons ontviel?
 Dat dan de bruidegom, zoo zwaar gekrenkt,
 Met d'armen grijsaard samen nederkniel',
 En bidde voor het heil van hare ziel!

XLI.

Waarom wilt gij komen troosten,
 Waar geen troost meer moog'lijk is?
 Drijft men weêr de zon naar 't Oosten
 Als het zomermiddag is?
 Tracht men frischheid nog te geven
 Aan de lelie, eens geknakt?
 Wacht men schaduw van de dreven
 Die de bijl heeft omgehakt?

Troost .. of wilt gij 't leugen heeten,
 Wat mijn wanhoop heeft gewekt?
 Wilt ge dat ik 't zal vergeten,
 Wat zij zelf mij heeft ontdekt?
 Troost... of wilt gij mij bewijzen
 Dat ik nog gelukkig ben?
 Dat ik Gods genâ moet prijzen
 En zijn goedheid blind misken?

Lafenis wilt gij mij schenken
 En gij biedt mij honigzoet,
 Als ik 't dorstig hart wil drenken
 In een golf van gif en bloed?
 'k Bid u, houd uw medelijden,
 Berg den troost dien 'k niet begeer;
 Laat mij sterven, laat mij lijden,...
 Laat mij rusten.... 'k vraag niet meer.

XLII.

De zachtste zefirs die er wuiven
 Doen 't poeder van uw geur'ge kuiven,
 O zomerbloemen, ras verstuiven,
 In dartel spel, -
 Doen van de vleug'len die u wiegen,
 Het goud- en purperstof vervliegen,
 O nachtkapel, -

Doen 't lied van hem die voort moet zwerven,
 Al ras verdwijnen, en versterven
 Zijn zacht vaarwel, -

Maar ijd'ler dan die vedeltonen
 Of 't stof van lente's bloesemkronen
 Of 't goud dat vlindervleug'len toonen
 En minder trouw,
 Bleek mij de liefde die kon wonen
 In 't hart der vrouw!

XLIII.

Stroomt, mijn tranen, als gij smarten
 In den wonden boezem heelt,
 Als gij aan 't verscheurde harte
 Milden balsem lavend deelt.
 Maar wanneer gij de oude voren
 Scherper, wreeder openrijt,
 En de wonde, half genezen,
 Bitterder en dieper bijt;
 O, houdt op, houdt op te vloeien,
 Doet het hart dat zooveel droeg,
 Niet in 't zilte nat verschroeien,....
 't Heeft reeds bitterheid genoeg.

XLIV.

Valencia, vaarwel! o vaarwel, hooge sierra,
 Gij blauwende gordel om 't verre verschiet.
 Warande van Spanje, o, ik groet u van verre,
 Ofschoon ik het beste mijns harten u liet.

Gij zilveren poppels en goudgele halmen,
 Gij cactusplantages en velden van rijst;
 Gij breede kastanjes en wieg'lende palmen
 Die tusschen de glooiende heuvelen rijst;

Gij spattende bronnen die, liefelijk fluist'rend,
 In 't heetgloeiend Eden uw frischheid verspreidt,
 Terwijl ook de wingerd, uw golven verduist'rend,
 In sling'rende ranken zijn trossen verbreidt;

Bekoorlijke stad met uw honderden spitsen
 Die schitt'ren en fonk'len in 't stralende licht,
 Als wijzende ving'ren, als eeuwige gidsen,
 Naar 't wolkloos azuur van den hemel gericht.

Ik groet u; en 'k groet u, gij lieflijke dorpen,
 Die hangt aan de helling als vlokken aan 't groen;
 Als sneeuw witte bloesems, op 't moskleed geworpen,
 Zoo blinken de villa's in 't donker plantsoen.

En 'k groet u, Valencia's nijvere zonen,
 Gij droomerig volk van Arabisch geslacht...

 O was 't ook in 't land dat uw stammen bewonen,
 Dat Scheherazade haar sprookjes bedacht?

't Verhaal der sultane, haar bonte contrasten,
 Van lijken en bloemen, van liefde en van bloed,
 't Was deze natuur waar ze treffend in pasten,
 Zoo schoon en geweldig, zoo wreed en zoo zoet.

In geurige slingers, in gloeiende kransen,
 Verlokken de rozen 't bewonderend oog,
 En de aloës heffen als puntige lansen,
 Als spitsen van koper, de toppen omhoog.

De bloem bergt vergif en de zee heeft haar klippen,
 De vrouw heeft betoov'ring op 't edel gelaat,
 En eeden van liefde op de purperen lippen, -
 Maar de eeden zijn valsch en de liefde is verraad!

 Valencia, vaarwel dan! Moet ied're gedachte
 Weer leiden tot telkens herrijzende smart?
 Natuur, die daareven zoo troostend mij lachte,
 Herroept weêr den jammer in 't brekende hart.

Zal 'k altoos dan weder mijn wonde doorwroeten,
 Zal 'k treuren en rouwen tot 't uur van mijn dood?
 O 't is toch te wreed met een leven te boeten
 't Geluk dat zoo kort scheen voor wie het genoot!

Geen hoop meer,... 'k gevoel het. Mijn adem mijn leven,
 Gevoelen en denken, 't was alles voor haar;
 'k Had van mijn gedachten een kleed mij geweven,
 En 't rozerood kleed valt verscheurd uit elkaâr.

Gevloekt zij het uur, toen de slanke sirene
 Mijn zielrust stal met verleidenden lach,
 Gevloekt het terras, door het maanlicht beschenen,
 Waar 't eerst ik haar oog voor mij fonkelen zag!

Maar neen;... zou ik de ure van hemellust vloeken,
 Die nimmer mijn hart heeft genoten als toen,
 Met schennende hand het verleden doorzoeken
 Om iedere bloem van haar kleuren te ontdoen?

't Verleden is dood, laat de dooden met vrede,
 Hun heilige sluim'ring heeft recht op ontzag;
 Begraaf onder rozen de bloedige stede,
 Die eens uwe liefde en uw ongeluk zag.

Valencia, vaarwel! de benevelde kimmen
 Onttrekken aan de oogen uw lieflijke stad,
 De zon doet uw wijkende spitsen nog glimmen
 Als roode juweelen in 't grijzige bad.

Valencia, vaarwel! o vaarwel, hoogge sierra,
 Gij blauwende gordel om 't verre verschiet!
 Warande van Spanje, o, ik groet u van verre,
 Ofschoon ik het beste mijns harten u liet.

XLV.

De augustusnacht.

Fragment, naar DE MUSSET.

Daar nog de vogel kweelt en springt op de eigen struiken,
 Waar 't nestjen is verwoest en de eiers uitgehaald;
 Daar nog de veldbloem, die de morgen deed ontluiken,
 Wanneer ze een nieuwe bloem uit 't grasperk op ziet duiken,
 Zich zwijgend buigt, en sterft nog eer de schemer daalt;

Daar in het hooge woud, bij al 't geboomte in 't ronde,
 Het dorre hout nog kraakt, bedekt met groene blaân,

En, bij zijn pelgrimstocht door 's werelds moeite en zonden,
De mensch tot heden toe geen wijsheid heeft gevonden
Dan steeds vergeten, en vergetend voort te gaan;

Daar zelfs de harde rots tot stof weêr wil verstuiven,
Daar 't alles heden sterft en morgen weder bloeit;
Daar 't bloedgedrenkte veld zich siert met bloesemkuiven,
En naast de grafzerk zelfs de blonde halmen wuiven
Waar voor een nieuw geslacht het nieuwe leven groeit;

O Muze, wat is dan voor mij de dood of 't leven?
'k Wil weder minnen, smachten, lijden als weleer;
'k Wil voor een enk'len kus ziel en genie weêr geven,
'k Wil op mijn bleeke wang den traan weêr voelen beven,
Van liefde en zaligheid, van wanhoop... als weleer.

'k Wil minnen en op nieuw mijn lust en wellust zingen,
Mijn zorgen van één dag en dwaasheên zonder tal,
En weder zweer ik, als in dagen die vergingen,
Dat trots mijn eeden en mijn droeve mijmeringen,
'k Voor liefde leven wil, van liefde sterven zal.

Mijn hart, gij hebt gemeend geknakt te zijn in 't strijden,
O laat de bitterheid, den trots die u verslindt;
Bemin en luik weêr op, bloei als in vroeger tijden,
Wie eens geleden heeft moet telkens weder lijden,
En eeuwig minnen weêr, wie eenmaal heeft bemind.

XLVI.

Zou 't waar zijn, de Musset? En zou bij 't nestje bouwen
 De vogel hoopvol zijn, en vroolijk, als weleer?
 Of zou hij ied'ren nacht met kommer en mistrouwen,
 En ieder avondrood met nieuwen angst aanschouwen,
 En fluist'ren over 't nest: Vind ik u morgen weêr?

Draagt voor 't gevallen knopje, elk boschje nieuwe rozen,
 Der frissche bloem gelijk die d'eerste maal ontsproot?
 Is met de bloesem niet vaak 't hart der plant bevrozen
 En schenkt de zomergloed die later haar doet blozen
 Den jongen geur haar weer, dien ze in de lente bood?

Vergeten... minnen weêr... wanneer ge uw gansche wezen,
 In één gedachte ziel en leven hebt gelegd,
 Uw wereld was de liefde in haren blik gelezen,
 Uw zaligheid de lach op haar gelaat gerezen,
 Uw dierst kleinood een bloem, aan haar gewaad gehecht;

Dan geeft geen zomerdauw der ziele versche bloemen,
 Dan siert geen frissche kelk den dooden stengel weer,
 En zoo in de woestijn die gij uw hart mocht noemen,
 Morgana 't paradijs nog voor u op laat doemen
 Er bloeit... een maankopplant, - maar naast haar geene meer!

XLVII.

Dat waren niet Parijsche castagnetten,
 Een speeltuig in 't orkest...
 Dat was niet de Fandango der balletten,
 Gedanst van Oost tot West...
 Die tripp'lend op de maat der schelle vedeltonen,
 Slechts 't buigzaam voetgewricht der danseres wil toonen,
 In 't licht tricot geprest...

't Was de Fandango zelf, de liefdezucht uit Spanje,
 Uit heerlijker natuur,
 De dans van stille weelde, in 't geuren der oranje,
 In 't schemeravonduur...
 Van mijn'ring en genot, van hartstocht en verlangen,
 Van hoop en zaligheid en droom'rige gezangen,
 En smachtend liefdevuur!

Van waar die tonen hier, haast buiten uw barrière,
 O groote wereldstad?
 Hoe dwaalde ik zelf hierheen? Hoe voerde thans zoo verre
 Den zwerveling zijn pad?
 Helaas! wie 't zeggen kon? was 't toeval, voorbeschikking,
 Die met gewisse hand tot d'ure der verschrikking
 Mij voortgedreven had?

Hoe mij het harte klopt... en ademloos nog luist'rend
 Vertoef ik voor de tent...
 't Is of herinn'ring hier, mijn voet aan d'aarde kluist'rend,
 Mij wreede boden zendt;
 't Is of mijn geestesoog haar donk're vlechten sling'ren,
 Haar arm zich buigen ziet, in 't dartel spel der ving'ren
 Rosaura's hand herkent.

XLVIII.

'Zie, sprak zij zacht, ik sterf, en 't kindje is ook gestorven
 Van koude en hongersnood;
 Wij hebben rusteloos van plaats tot plaats gezworven,
 Ik danste... voor wat brood!
 Maar wat men gaf, nam hij... wreed was hij als ik klaagde,..
 'k Wist dat ik sterven zou;
 't Was niet de ziekte alleen die aan mijn leven knaagde,
 Ook heimwee en berouw.' -
 Zij poosde en hoestte, - toen vervolgde zij haar rede,
 Schoon zwak en vaak gestoord:
 't Zal ras gedaan zijn, sprak ze, o deel mij iets nog mede,
 Van huis, een enkel woord.
 Mijn vader,... leeft hij? Ja? o, heeft hij mij vergeven?
 Gij zwijgt,... ik wist het wel...
 Zijn vloek verzelde mij en maakte mij het leven
 Een voorportaal der hel!

Mijn moeder stierf van smart... ik heb haar dood vernomen,
 Ik zag haar voor mij staan
 In tranen ied'ren nacht; zij rees in al mijn droomen,
 En zag mij droevig aan.
 Wis, stervend riep zij mij,... haar kind, dat verre toefde,
 Gevlucht van hare zij....
 En gij, dien ik zoo zwaar beleedigde en bedroefde,
 Die zooveel leedt om mij...
 Hoe 't hart mij brak van schaamte, als 'k u zag binnentreden,
 Hoe 'k mij verbergen wou!
 Vergeven kunt gij niet... toch heb 'k voor u gebeden
 Met tranen en berouw.
 Mijn blijde jeugd,... wat is zij spoedig heengevaren,
 Wat was zij kort van duur!
 Herinnert ge u, hoe schoon Valencia's dreven waren,
 In 't zomeravonduur?
 O mijn geboorteland! Verschiet der blauwe toppen,
 En lief lijk zonnig dal!
 Herinnert gij u wel mijn Elche's palmenknoppen
 En Mante's waterval?
 Het hooge bergterras, waar ik als meisje speelde
 In schuldellooze vreugd,...
 O ze eenmaal nog te zien, als toen, in reine weelde,
 Die bloesems mijner jeugd!
 O eenmaal slechts den steen, den kouden steen te kussen,
 Waar mijne moeder rust,

Aan 't koude grafgesteent te pogen 't vuur te blusschen,
Dat niet wordt uitgebluscht!
't Mocht niet zoo zijn.., helaas, met zooveel schuld beladen,
Is 't stervensuur zoo zwaar;
't Wil bidden... 't schijnt me alsof, wanneer wij samen baden,
Het mij verlichting waar,...'
En 'k bad, om haren geest geruster te doen scheiden,
Die oude woorden meê,
Die de afgetobde ziel naar 't hemelsch huis geleiden
Tot hooger kalmte en vreê.
En 'k zag haar in mijn arm het moede hoofd doen zinken,
En de oogen sluiten snel,
En fluist'rend hoorde ik toen haar laatste woorden klinken:
'Vergeving, en vaarwel!'